

SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO (LETO) XXVI. (20)

No. (št.č.) 22

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

1. junija 1967

Junjski spomini

— in dialog

(v razmišljanje nam in njim)

Leta so tekla in oblastniki v domovini so se očividno v tem času marsikaj naučili. Dobro organizirana in primerno vodena propaganda po zahodnem tisku spremlja jugoslovanske napore, da bi zboljšali sliko, ki jo ima Zahod o njihovem komunističnem pozikusu.

Prav kakor bi bilo naivno verjeti in soditi stvarnost po lepo prikojenih časopisnih člankih, je tudi nespametno zanikati kakršenkoli razvoj v ustanovah in v manjši meri tudi v miselnosti domačih oblastnikov. Resnica je tako zanje kakor za nas, da nihče ne piše dvakrat iz iste reke; čas orje brazde z nami mimo nas ali proti nam pa naj si bomo že tu ali tam.

In kdor se ob tem zamisli v narodov položaj, kritično in odgovorno hkrati, se gotovo znajde pred vprašanjem, kako naj bi na nastopajoče spremembe v komunističnem režimu doma reagirala naša ideološko-politična emigracija.

V sedanjem položaju ima emigracija trojno nalogo: gojiti živ ideal osebnosti svobode in družbe, grajene na podlagi krščanskega idealizma, v nasprotju s totalitarno miselnostjo in materialistično prakso trenutnih oblastnikov v domovini; ohraniti objektivni pogled na obdobje naše revolucije kot protutež sliki, ki jo domači upravni aparat še vedno širi z vsemi sredstvi in jo hoče vsiliti narodni zgodovini kot resnico; ustvarjati in upravljati slovenske duhovne, kulturne in materialne dobrine izven slovenskega narodnega ozemlja, z drugimi besedami, ustvarjati SLOVENIJO V SVETU, v dobi ko domači državni organizem nima za to delo ne razumevanja, ne sposobnosti, niti moralne legitimacije in avtoritete, da bi ga mogel izpeljati, tudi če bi hotel.

Res pa je tudi, da emigracija za izvedbo teh nalog nima neomejenega časa. Čeprav je emigracija stalna postavka v naši narodni demografiji, je življenska in še veliko bolj delovna doba politične — kulturno razvite — emigracije nujno omejena; sadovi njene dela pa bodo v veliki meri odvisni od tega ali bo slej ko prej mogla najti svojo življensko povezavo z narodnim telesom in se tako spremeniti v njegov polnoverni ud.

Teža stvarnosti, ki jo vidimo, in misel na poslanstvo, v katerega si ne upamo prav verjeti, čeprav je njegova nujnost očividna, nas silita, da kot skupnost stalno kolebamo med željo, da bi se čimprej povezali z narodno glavnino doma, da omogočimo tako polnejše življenje Sloveniji doma in v svetu, pa med zvestobo, ki jo čutimo in hočemo ohraniti do zgodovinske stvarnosti in do lastnega prepričanja.

Ne smemo se pustiti zapeljati, da bi padli v past navidezne izbire: ali narod in njegovi interesi ali načela. Ne stojimo pred to izbiro, čeprav nam jo hoče včasih ta ali oni kot tako prikazati. Slabo uslugo bomo namreč storili narodu, če bomo pristali na to, da bi začeli svoje novo življensko obdobje na podlagi zamočane resnice, ali pa z našim molkom, prikritega zločina.

Jasno je, da je v korist naroda kot celote, da zaživi emigracija čimprej kot živ narodov ud. Tega se zavedamo vsi v emigraciji in upajmo, da vidijo to tudi doma, vsaj tisti, ki jim ideologija in oblast nista zvedenila čuta za slovenstvo.

Vendar mora biti pred vključitvijo — razgovor, dialog; a tudi v dialog ne smemo stopati za vsako ceno. Celotno za razgovor je potrebna ustvariti neke osnovne pogoje.

Glede teh pogojev je mnogo različnih mnenj, ki nihajo od zahteve po političnem priznanju raznih osnutkov pa do preprostega zaupanja, da bo že dialog sam na sebi vse poravnal. Vendar se zdi, da je prav, da najdemo v tej točki politični emigrantje skupno izhodišče, ki mora biti določeno v luči trojne emigracijske naloge.

Če pride do trenutka, ko bi bil razgovor mogoč, mora biti naš pogoj, da domači oblastniki nehajo s širjenjem zgodovinske laži ter obsodijo masovni

UZADJA KRIZE NA BLIŽNJEM VZHODU

Panorama razvoja politično-vojaške krize na Blížnjem vzhodu se je v minulem letu več ali manj izkristalizirala.

Izrael je dobil od zahodnih sil, predvsem od ZDA, zagotovilo, da bodo vztrajale na svobodni plovbi skozi ožino Tiran v zalivu Aquaba. Egipt pa od Sovjetske zveze, da ne bo dopustila nprbeni zahodni sili vmešati se v morebiten arabsko-izraelski vojaški spopad.

Toda za vsemi zagotovili in obljubami tako zahodnjakov Izraelu kakor Sovjetov Arabcem po so istočasno prihajala v Tel Aviv in v Kairo tudi pomirjevalna navodila, ker kaže, da si niti ZDA niti ZSSR v tem trenutku ne želita vojaškega razčiščenja krize na Blížnjem vzhodu.

Glavni tajnik U Thant se je vrnil s hitrega potovanja v Kairo v New York ter je Zdrženim narodom podal poročilo o položaju, v katerem poziva na rešitev spora za zeleno mizo. Prav tako se je oglasil papež Pavel VI. ki tudi poziva na mirno rešitev krize.

Egiptu so se pridružile v njegovem nastopu proti Izraelu Sirija, Irak, Libanon, Saudiljeva Arabija, Kuwait, ter Jordanija s kraljem Husseinom ki je z Nasserjem podpisal pogodbo o prijateljstvu in vzajemni vojaški pomoči. V severni Afriki se je Egiptu pridružil Alžir.

Za Egiptom stoji tudi ves sovjetski in kitajski komunistični blok seveda le za toliko časa, dokler bo to bloku koristilo.

Izrael je na Blížnjem vzhodu sam ter se je moral v svojih 15 letih obstoja vedno boriti za obstanek sredi sevražnega arabskega sveta. Izraelov najmočnejši zaveznik so ZDA, z njimi Anglija, v koliko je zaveznica Washington, medtem ko je Francija razliko v krizi okoli suškega prekopa iz leta 1956, sedaj previdno molčala. Tudi ostala Zahodna Evropa, razen Italije in Španije, ki sta sredozemski sili in tako povezani z Blížnjim vzhodom, ostaja v tej krizi na zunaj neopredeljena.

Zločin, ki so ga očetejše komunističnega režima v Sloveniji izvršili po končani vojni in revoluciji nad svojimi nasprotniki, to je našimi soborci in somišljeniki.

Zgodovinska laž je prikazovanje komunistične revolucije med okupacijo kot borbe med narodom in njegovimi izdajci. Ne le, da je tako tolmačenje revolucije naivno, temveč predstavlja laž, ki bi neodkrita glodala naše narodno telo kakor rak. Le če priznajo dejstvo, da je bila revolucija pod okupacijo borba dveh konceptov, spopad dveh ideologij, ki sta vsaka zase bili prepričani, da prinašata rešitev, čeprav ena pod nacionalnim in druga pod internacionalnim vidikom, bomo mogli kdaj pričeti z razgovorom. Jasno, da mi slej ko prej ne odobravamo njihovega koncepta in še manj metod, s katerimi so ga hoteli narodu vsiliti in prav tako je jasno, da je naše gledanje njim lahko tuje in nesprejemljivo, — a pojasnjevanja so že dialog. To kar mora biti pred dialogom je priznanje resnice.

Prvi pogoj je priznati in vrniti čast političnemu in vojaškemu nasprotniku, vrniti grobove, sprejeti invalide, priznati narodni in ideološki idealizem tudi pri nasprotniku ter napake tudi pri sebi. Mi to že desetletja priznamo, ne da bi odstopili od svojega prepričanja; zdaj čakamo, kdaj bo rod, ki vlada doma, dozorel, oziroma prišel do poguma, da to dozorevje z dejanji dokaže.

Obsodba zločina je važnejša kakor obsodba zločincev. Pri v nebo vpijočem zločinu, ki so ga komunisti izvršili po končani vojni nad sinovi našega naroda, je obsodba zločincev skorajda drugotnega značaja. Strašno pa je, če narod ne prizna javno svoje krivde. Tak narod ne more polno in mirno živeti. Važnejše od obsodbe in kazni nad nacističnimi krvniki druge svetovne vojne je javno priznanje nemškega naroda, da je storil zločin, oziroma, da je k njemu molčal. In podobnega zločina nad svojimi brati je kriv del našega naroda bodisi materialno bodisi

Jugoslovanski komunistični diktator Tito, ki je vsa leta toliko govoril o svojem prijateljstvu z Nasserjem, se skriva za steno molka. Vsak njegov korak dokazuje breznačajnost njegove tipično komunistične notranje in zunanje politike.

Problematika Blížnjega vzhoda je petrolej. Arabcem gre sicer za uničenje umetno zgrajene in zlasti od ZDA podpirane državnice Izrael, zahodnoevropskim silam in Sovjetski zvezi pa je važno vprašanje petrolejskih ležišč, katerih je Blížnji vzhod tako bogat.

V slučaju vojne na Blížnjem vzhodu bi najbolj občutila prekinitev petrolejskega toka Zahodna Evropa. Pred suško krizo leta 1956 je Zahodna Evropa dobivala z Blížnjega vzhoda za kritje svojih potreb 90 % petroleja, po tem dogodku pa je preumerila svoj pogled v severno Afriko in sicer v Alžir. Libija in Nigerijo, tako da ji Blížnji vzhod krije le še 56 % njenih petrolejskih potreb. Nadalje Zahodna Evropa kupuje petrolej iz Venezuele, ZDA in Kanade.

ZSSR ima na Blížnjem vzhodu poleg petrolejskih tudi druge gospodarske interese, s katerimi so, kakor povsod drugje, kamor se upre pogled Moskve, povezani tudi politični. Kakor je znano, je Moskva storila vse, da je spodprila Amerikance iz Egipta ob priliki Nasserjevega načrta o graditvi jezov pri Aswanu. Českoslovaške je z Egiptom podpisala pogodbe o velikih dobavah vojaškega materiala. Sovjetski načrti za prodiranje na Blížnji vzhod so se Moskvi v veliki meri posrečili z sklenitvijo prijateljstva z Nasserjem in Kremlija prav nič ne moti močno razvit arabski nacionalizem, ki preganja komuniste v deželah Blížnjega vzhoda.

Sovjetska Moskva ima uprt svoj pogled na Indijski ocean, skozi Suez in Rdeče morje. Zato je n. pr. prejšnji mesec sovjetski partijski prvak Brežnev iznenada postavil zahtevko naj bi Amerikanci že vendar umahnili svojo šesto floto iz Sredozemlja.

moralno, tako z odobravanjem zločina kakor z molkom.

Javna izpoved in obsodba nasovnega poboja razoroženih slovenskih vojakov in civilistov ni le pogoj za vsak razgovor, marveč dejanje za katerega bi morali verni Slovenci moliti vsak dan tako kakor za vsakdanji kruh, kajti prikrižanje krivice večja njeno razdiralno silo in more razkrojiti naše narodne temelje hitreje kakor zunanji sovražnik.

Dokler niso ta vprašanja rešena, je misel na plodovit razgovor le žalostna samoprevara. Mnenje, da bi moralo biti njihovo obžalovanje zločina šele sad dialoga — ne drži. Vsi, mi in oni, vemo za krivico in molk ne bi bil drugega kakor potuha zločinu in laži. Da pa je na laži nemogoče graditi zdravo narodno bodočnost, je jasno vsem, ki odkrito motre zgodovino tako tukaj, kakor tam.

Ne gre za analizo posameznih strahot revolucije, ne gre za medsebojno očitiranje v nedogled, marveč za ustvaritev osnovnih pogojev za dialog, ki je mogoče celo med nasprotniki, le če si priznajo enakost in so pripravljene iskati resnico. Zaveštno prikrižanje resnice ne more biti izhodišče za dialog.

Potrebujemo narod in narod nas potrebuje! Če se emigraciji steče čas, ne da bi izpolnila svoje poslanstvo, bo to tragično ne le zanj, marveč za narod kot celoto. Narod bo izgubil edinstveno priložnost, da poveže razpršene sile v nov prepotreben ud: Slovenijo v svetu, ki naj skupaj s slovenskimi deželami tvori enotno narodno telo: Slovenijo brez meja; samo ta bo v novi dobi svetovnega razvoja zmogla brniti in pospeševati napredek kulturnih in gospodarskih interesov vsega naroda, skratka: ga ohraniti pri življenju!

Dokler pa oblastniki doma ne dozore razmeram, nam ne preostane drugega kakor da nadaljujemo z delom, da razvijamo svojo misel in odprti src čakamo, kaj nam bo prinesel čas.

m — žar

PROGLAS NARODNEGA ODBORA ZA SLOVENIJO K PETDESETLETNICI MAJSKE DEKLARACIJE

Dne 30. maja 1917 je predsednik Jugoslovanskega kluba, slovenski narodni zastopnik, dr. Anton Korošec, podal v avstrijskem parlamentu na Dunaju izjavo, ki je v slovenski in jugoslovanski politični zgodovini dobila ime Majska deklaracija. Ta izjava je bila javen, slovesen izraz volje Slovencev, Hrvatov in Srbov, ki so tedaj bili državljani Avstrije, da bodo od tistega dne v narodnih vprašanjih in mednarodnih odnosih nastopali skupno in samostojno s ciljem, da hočejo z združenimi silami doseči svobodo in v bodoče živeti v skupni narodni državi.

Majska deklaracija je vzbudila v naslednjih mesecih, ko sta jo sprejela ljubljanski škof dr. Anton Bonaventura Jeglič in ljubljanski župan in pisatelj dr. Ivan Tavčar ter jo skupno z zastopniki vseh slovenskih političnih strank priporočila ljudstvu kot nujni najboljši narodno-politični program, silen val narodnostnega navdušenja, val odpornosti proti avstro-ogrski monarhiji in val zahtevnosti po narodni državi.

Deklaracijsko gibanje kljub vojnim razmeram, kljub vsemu pritisku vlade, ni ponehalo, je dobilo plebiscitarno razsežnost in se stopnjevalo vse do 29. oktobra 1918 ko so Slovenci zapustili Avstro-ogrsko monarhijo in prestopili v novo državo Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki je kasneje dobila ime Jugoslavija.

Majska deklaracija je torej politično dejanje našega narodnega vstajenja in osvobođenja.

Bistvo Majske deklaracije vsebuje državno in narodno politični program slovenskih narodov na jugu Evrope: Z vzajemnimi močmi naj ti narodi ustvarimo in ohranjamo svoje državno življenje v svobodi in demokraciji.

Trajne vrednote, ki jih je Majska deklaracija dvignila v luč idealov slovenske narodne politike, so torej:

narodna svoboda in neodvisnost, ki jo narodna država štiti pred vmešavanjem nezaželenih tujih vplivov; državni notranji red demokracije, ki so mu osebne svoboščine državljanov svete in nedotakljive;

potreba povezave moči in sredstev sorodnih, sosednih slovenskih narodov na jugu Evrope za skupno obrambo miru in skupno pospeševanje blaginje.

Ob petdesetletnici Majske deklaracije se hvaležno spominjamo vseh ustvarjalcev, ki so klesali trdo pot narodnega življenja v osvobođenje.

Obžalujemo, da nad našim narodom in nad vsemi južnimi Slovenci, kot nad svobodnimi narodnimi telesi, stoji zavezna gospodarstva, ki je negacija osebne in narodne svobode in nesečno nasprotje svobodne in neodvisne države.

Svobodni Slovenci! Častimo spomin na Majsko deklaracijo! Politična in narodna svoboda vseh Slovencev je njen in naš nepremakljivi cilj. Ob tej petdesetletnici nam bodi še posebej poziv, da z združenimi močmi pomagamo narodu, da se znebi diktature.

Vsi v delo za ideal Majske deklaracije, v borbo za svobodo, moderno, demokratično narodno državo, ki naj bo ljubljani dom vseh hčera in sinov, bratov in sester, celotne naše narodne družine!

Slava Majske deklaraciji! Naj živi svoboda!

NARODNI ODBOR ZA SLOVENIJO

dr. Miha Knež, predsednik
Miloš Stare, tajnik
dr. Ljubo Sirc, član NO

Slovenske politične organizacije v zdomstvu sopolpisujejo ta razglas in apelirajo na rojake in somišljenike, da z združenimi močmi pomagamo domovini, da bi našla najboljšo pot mirnega prehoda v demokratično državno — družbeno ureditev.

SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA

ing. Ladislav Bevc, predsednik in član NO
dr. Franjo M. Mašus, član vodstva in član NO

SLOVENSKA KRŠČANSKA DEMOKRACIJA (SLS)

dr. Lučiček Puš, glavni tajnik in član NO
Rudolf Smersu, član načelstva in član NO

DELEGACIJA SOCIALISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE V ZAMEJSTVU (Slovenski del):

dr. Celestin Jelenc, zastopnik in član NO

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Predsednik republike general Juan Carlos Onganía je dal uredniku newyorškega dnevnika „The New York Times“ politično izjavo. V njej je izjavil, da se morajo obnoviti politične stranke. Ni povedal, kdaj se bo to zgodilo in tudi ne kako. Urednik ameriškega dnevnika pravi: „Gral Onganía je jasno povedal, da njegova vlada še ni razmišljala o tem, kakšno obliko naj bi imela reprezentativna demokracija in kak naj bi bil sistema strank ko bodo verjetno dovoljene. Prvi cilji, ki jih moramo doseči so gospodarski in socialni. V zadnjih desetih letih je bilo v Argentini preveč politične razgretosti in vneme, sedaj pa je prehodni čas v dobo, v kateri bodo politiki bolj dovezetni ter občutljivi. Tisti, ki sedaj go-

vore in pišejo o obnovi političnih strank, po mojem mnenju tega ne delajo z najboljšimi nameni.“ Predsednik je dalje dejal, da je vlada dosegla, da bomo imeli nepolitične sindikate“. Glede novega vseučiliškega zakona je povedal, „da je večina študentov zadovoljna z njim in se strinjajo z našo idejo, da morajo hoditi študentje v šolo študirati“. Kot glavno pridobitev revolucije je pa gral Onganía navajal „polno enotnost oboroženih sil česar dostikrat v minulih desetih letih ni bilo.“

Svojo izjavo je predsednik gral Onganía zaključil z zadržilom: Sedaj sem prepričan, da si oborožene sile močna osnova za demokratično preuredit v države.

V ZENA IN NJEN SVET

Anica Kraljeva

V pričakovanju

Mlada žena v novem zakonskem življenju doživlja globoko spremembo. Vse je novo. Življenje v dveh težave olajša, veselje podvoji. Zavest medsebojne močne ljubezni ji vliva nepoznane sile, v luči te ljubezni se čuti mirna in pogumna za vse, kar se bo v bodočnosti zgodilo.

Zakaj močna kakor smrt je ljubezen trda kakor podzemlje njena go-rečnost;

njeni žari so žari ognja,
njeni plameni, Gospodovi plameni.

(Visoka pesem)

„Saj oba veva, da ne bo vedno tako lepo, da bodo prišle težave; kaj jih pa ni,“ ginjena pripoveduje komaj poročena žena. S tresočim srcem sta z možem vsak večer pred spanjem molila svojo molitvico: „In zdaj Gospod, v Tvojih rokah je naša usoda. Vse bova sprejela iz Tvojih rok, le moči nama daj, ko naju obiščeš s trpljenjem.“

Teško je opisati občutke, ki prevzamejo mlado ženo. Ko začuti, da je mati

Pretrajljiv je ta dogodek, posebno za ono ženo, ki s polno zavestjo duhovne globine sprejme otroka kot božji dar, kot viden blagoslov zakonske ljubezni.

Pij XII. je takole govoril zakoncem: „V skupnem zakonskem življenju, postanete orodje Božje umetnosti. Ko boste dali svojim otrokom telo, boste tisti trenutek poklicali v to telo nesmrtno dušo, ki jo bo Bog ob vašem klicu prav za to telo ustvaril.“

Zavest takega čudeža ljubezni, ne more iti mirno skozi dušo bodoče krščanske matere.

Čudna sprememba se izvrši nenadoma v njej. Vez s preteklim življenjem se pretrga. Stopila je na drugi breg. Nova, močnejša ljubezen do moža jo prevzame, saj čuti da prav ta ljubezen povezuje že tri bitja.

„Moj Bog, kaj naj zdaj storiva. Saj tako malo veva kako ravnati z otrokom!“

Nove skrbi, nove dolžnosti! Danes je noseča mati skoraj vsaka, pod stanim zdravniškim nadzorom. Tam dobi tudi najvažnejše nasvete o negi dojenčka. Domače svetovalke — njena in njegova mati — ji bodo postregle iz svojih izkušenj. Važnejša in težja je obojestranska priprava na vzgo-

jo malega bitja, ki se mora začeti že kar s prvim dnem.

„Kaj s prvim dnem!“ si misli bodoči očka. Pred kratkim je čital, da je madžarski skladatelj in glasbeni pedagog, Kodaly, rekel, da se glasbena vzgoja otroka začne devet mesecev pred rojstvom. Pa je v skrbeh pomislil: „Če moraš že devet mesecev pred rojstvom svojega otroka peti in poslušati glasbo, kako moraš šele skrbeti za duševno vzgojo, ki je še važnejša od glasbene!“

Seveda je treba kaj storiti čimprej. Ni nujno da si napolnita hiša s knjigami o vzgoji otroka. Pametno je, da se posvetujeta na pravem mestu za primerno knjigo. V našem mestu se po raznih župnijah vršijo sestanki za starše. Posebno razgovori so na teh sestankih zanimivi in koristni.

Predvsem je pa važno, da se medseboj utrjujeta v dobrem, izpopolnjujeta v duhovnem življenju. Pojavljanje obojestranskih napak je v tej dobi najlažje. Samo, če pomislita, da bo otrok vse videl, vse posnemal srkal vase s hišnim zrakom vse dobro, a tudi vse slabo, ju prevzame skrb. Prav v tej skrbi bosta lahko veliko storila za svoj duhovni podvig.

Seveda brez težav ne gre.

Tudi mlada mati, čeprav v stanju pričakovanja, nikakor ni oproščena vsake odpovedi. To ji bodo morda napčno svetovale starejše znanke, češ: „Vse, kar boš trpela se bo poznalo na otroku. Če si želje ne izpolniš, bo imel otrok take in take madeže na telesu, itd. itd.“

Upajmo, da je takih svetovalk vedno manj, a vem, da niso še izginile.

In tudi se najdejo še nevedni moške, ki zato ugodijo vsaki kaprici svoje mlade žene.

Poglobitev duhovnega življenja zahteva veliko premaganja in žrtve tudi ob ljudeh, ki jih z vsem srcem ljubimo. In kako naj ljubi Bog prezre žrtvice mladih zakoncev, ki jih do-prinašata za svojo duhovno poglobitev in ljubezni do otroka?

Noseči ženi je včasih hudo, sama sebe je večkrat naveličana. Je res hudo, a pot materinstva, čeprav lepa in vzvišena, ni vedno posuta z rožicami.

Modra pripravljena mati je svetovala svoji hčerki: „Ko bo ta mali rojen ti bo dal veliko dela. Pa bo že šlo! Nikar ne pozabi na Franceta. Tudi tvoj mož je prav tako tvoj kakor otrok. In otrok je od obeh Vsi trije ste pa božji.“

Konstituiranje zvezne skupščine v Beogradu

Dne 16. maja se je v Beogradu sestala zvezna skupščina ter je izvolila novo predsedstvo.

Za predsednika zvezne skupščine je bil na mesto dosedanjega predsednika Edvarda Kardelja izvoljen Milentije Popović, ki je bil še do nedavna glavni tajnik Socialistične zveze delovnega ljudstva. Njegovo kandidaturu je predlagal poslanec dr. Jože Vilfan ter ga hvalil „kot doslednega borca za neposredno socialistično demokracijo in za enakopravne odnose med narodi in narodnostmi naše socialistične skupnosti“. Zatrjeval je tudi da Popović „družbenopolitični ugled, ki si ga je pridobil v dolgoletnem revolucionarnem delu, jamči da bo dostojno opravljal tudi funkcijo predsednika zvezne skupščine.“

Glede podpredsednikov zvezne skupščine so pa določili da jih bo šest, t. j. toliko, kolikor je republik, da bi vsaka od njih bila zastopana v predsedstvu skupščine. Od Slovencev je podpredsednik dr. Marijan Breclj.

Istega dne so se na ločenih sejah konstituirali tudi zvezni zbori. Predsedniki teh so naslednji: zvezni zbor, Vidoe Smilevski; zbor narodov, Vida Tomšič; gospodarski zbor, Petar Zečević; prosvetnokulturni zbor, Djuro Kladarin; socialno zdravstveni zbor, Iko Mirković in organizacijskopolični zbor, Velimir Stojčić.

Na Titov predlog sta pa zvezni zbor in zbor narodov izvolila Mika Špi-

„Blagostanjska družba hitro zreducira človeka na zgolj potrošnika. Ustvari v njem celo vrsto nebitnih potreb, ga podreja potrošniški propagandi in enodnevnim modam ter mu pri polnih egiptovskih loncih ubija odgovorno osebnostno življenje in z njim potrebo po izročilih. Ruva ga iz človečanskega konteksta in ga tlači v bločni kolobar proizvodnje in potrošnje. To pa pomeni skrajno stopnjo alienacije in s človeškega vidika skrajno nazadovanje. Kdoroli kritično sledi slovenskemu dogajanju doma in zunaj, bo rad pritrtil, da blagostanjska mentaliteta predstavlja za slovenstvo resnično smrtno nevarnost. Kulturna izročila malega naroda niso v svetu dovolj upoštevana, ne uživajo mednarodne družabne veljave, zato potrošniško misleč človek ne vidi v njih ničesar in tudi ničesar zanje ne da. Tudi v tem vprašanju nas gleda dr. Ehrlich s svojimi ognjevitimi in prodornimi očmi in nas vprašuje: Hočete še biti Slovenci? Hočete res ohraniti slovenstvo in razvijati njegovo kulturo in človeško bogastvo? Ste res še odklenjeni živeti in ne umreti? Če res hočete živeti in ne umreti, je treba precej večjega zagona, večje in globlje volje, prodornejšega pogleda, kot ga je danes videti med nami. Izprašajmo si vest!

(Univ. prof. dr. Milan Komar, v govoru ob 25-letnici smrti dr. Ehrlicha, Buenos Aires, 28. V. 1967.)

ljaka za predsednika zveznega izvršnega sveta namesto dosed. predsednika Petra Stamblića. Za podpredsednika sta bila določena Kido Gligorov in Rudi Kolak. Za člana zveznega izvršnega sveta sta bila določena od Slovencev ing. Marko Bulc in Janez Stanovnik. Med zveznimi sekretarji je sekretar za narodno obrambo general polkovnik Nikola Ljubčić, od Slovencev je pa Janko Smole, biv. predsednik izvršnega sveta SR Slovenije, sekretar za finance. V zveznih svetih je od Slovencev Anton Polajnar predsednik sveta za delo.

Izvoljeni so bili tudi člani za svet federacije in svet narodne obrambe. V svetu federacije so iz Slovenije: Vlk

tor Avbelj, Aleš Bebler, Bogdan Breclj, Edvard Kardelj, Franc Leskošek, Ivan Maček, Miha Marinko, Rado Pehaček, Lidija Šentjura, Vida Tomšič, Josip Vidmar in Boris Zihel. V svetu za narodno obrambo pa Edvard Kardelj in Ivan Maček.

Ne da bi se sedaj spuščali v analizo sestave novega predsedstva zvezne skupščine je na prvi pogled vidna tale sprememba:

Doslej je bil predsednik zvezne skupščine Slovenec Edvard Kardelj sedaj je prišel na njegov položaj Srb Milentije Popović. Predsednik zveznega izvršnega sveta je bil do sedaj Srb Petar Stambolić, sedaj je postal njegov naslednik Hrvat Mika Špiljak.

Spominsku svečanost ob 25 letnici Ehrlichove smrti

V nedeljo 28. maja je bila dopoldne v dvorani Slovenske hiše v Buenos Airesu spominska svečanost ob 25. letnici mučeniške smrti dr. Lamberta Ehrlicha.

V častnem odboru za spominsko prireditve so bili: p. Ivan Caserman, Tine Duh, dr. Franc Gnidovec, Lad. Lenček CM, msgr. Anton Orehar, Vuk Rupnik, Miloš Stare in dr. Filip Žakelj.

KONCELEBRIRANA Sv. MAŠA

Pred spominsko prireditvijo je bila v dvorani koncelebrirana maša msgr. Antona Orehara, rektorja g. dr. Franca Gnidovca ter superiorja g. Lada Lenčka CM. Med mašo je pel pevski zbor Gallus pod vodstvom pevovodje g. dr. Savellija.

Po evangeliju je g. msgr. Anton Orehar v govoru prikazoval dr. Ehrlicha kot junaka vere, ki je svoje življenje daroval za Boga in za narod, zato, da mi lahko živimo.

SIOMINSKA PRIREDITEV

Po maši je bila v dvorani spominska prireditve. Na odru je bila pripeta slika mučenca dr. Ehrlicha, pod njo je bil podstavek s slovenskim šopkom, ob njem pa lovorjev venec s slovenskim trakom.

Pred odrom v dvorani je bila na desni strani vrsta slovenskih deklet ter fantov v narodnih nošah.

Slavnost je začel g. Frido Beznik z recitacij slovspeva duhovništva (Sjrahova knjiga, 50-15), nakar je Gallus pod dr. Savellijevim vodstvom zapel v Hrovatinovi priredbi koroško Gor čez zaro, nato pa Tomčev zaključni spev z kantate „Marija Slovenec kraljica“, Debeljakovo Hvalnico Kraljici mučenec je v podala gđ. Marjetka Rožanec.

Govor univ. prof. dr. Komarja

Sledil je slavnostni govor vseučil. profesorja na buenosaireski kat. univerzi g. dr. Milana Komarja.

V svojem lepo zasnovanem in miselno izredno bogatem govoru je prikazal od komunistov ubitega dr. Lamberta Ehrlicha kot moža vere, nato pa njegov delo med slovensko mladino in med slovenskim narodom, v širjenju misijonstva, ter označil njegov pomen za nas v sedanjem času.

Glede njegove vere je naglašal, „da je bila kot skala. Zaupanje v Boga je bilo brezmejno. Zvestoba Cerкви popolna in brez rezerve. Vse to je danes strogo aktualno“. Dalje je poudarjal: „Dr. Ehrlich nas uči živeti iz vere. On, ki je bil velik molivec, velik romar,

ci Majniške deklaracije. Slike so bile objavljene tudi v Clarinu.

V nedeljo zvečer je bila položitev venca demokratiških slovenskih naseljenecv v Argentini ob 50 letnici Majniške deklaracije prikazana tudi na televizijskih postajah.

asket brez primere, revež, ki je zadnji srajco dal ubožcu. Mrtvič se je, da bi imel več življenja“. Pravi, da je „zaradi vere, zaradi svoje globoko živete vere dr. Ehrlich tako ostro prodir v vprašanje slovenstva in njegove borbe za obstoj, ko je kot mlad duhovnik in intelektualca na Koroškem opazoval ob blizu duhovno opustošenje med narodnimi odpadniki in med nasilno raznarodovanimi Slovenci. Kjer se je izvršilo tako nasilje nad človekom narava ostane kakor okrnjena; nek globljska nepristnost se nese v srcu izkoreninjenca, ki naravnost vsak resnično višji izraz duha takorekoko nemogoč. Versko življenje je zelo težko med izkoreninjenca. Pri tem je dr. Ehrlich spoznal, kako globoko korenine imajo narodnostne tradicije, kako važen element predstavljajo v strukturi človeškega bitja. Tudi to je strogo aktualno“ je naglašal govornik.

V zvezi z dr. Ehrlichovim delom poudarja na drugem mestu, da slovenstvo „ni samo kolektiv. Je skupnost svobodnih osebnosti. Ni rasti naroda brez rasti osebnosti. Zato je dr. Ehrlich neprestano budil osebnostno rast v učencih, v prijateljih, v mladih ljudeh sploh. Naprej in navzgor! To je bila njegova stalna vzpodbuda. Tudi to je danes strogo aktualno.“

Dalje je dr. Komar naglašal, da nas bo pri naši maloštevilnosti rešila samo kvaliteta. „Kjer ni kvalitete, kjer ni rasti, kjer ni zagona navzgor, tam postane vzdušje zatohlo, tam se ne da živeti tam mladine ni in je ne bo. In ne bo svetnika, ki bi nam pomagal, da bi bilo drugače.“

Zatem je govoril o Ehrlichovi ljubezni do slovenstva ter je navajal, da imela nič nacionalistične zaprtosti, nič „njegova ljubezen do slovenstva ni nekrščanskega ekskluzivizma. Podoba dr. Ehrlicha je neločljiva od podobe Sv. Višarj; od tam blizu je bil doma tja je vedno rad hodil, tam je bilo njegovo razgledno mesto v svetu. Pri Sv. Višarjih se stikajo ozemlja treh narodov: slovenskega, nemškega in italijanskega. Kdor se razgleduje s Sv. Višarj, ne more biti zaprt človek. Ehrlich je branil slovenske pravice, a ni sovražil nikogar. Njegov sen je bil slovenska svoboda v dobrem sosedstvu, ko po Prešernovih besedah: „na vrag, le sosed bo mejak“. V tej zvezi je omenjal Ehrlichovo misijonsko delo.

Govornik je navajal tudi papeževa navodila redovnim skupščinam, ki prilagajajo svoja redovna pravila novim časom, da naj postopajo tako, kakor bi njihovi svetniški ustanovitelji storili v sedanjih okoliščinah. Se pravi „da naj bodo ustvarjalno zvesti zamislivim svojih ustanoviteljev“. Govornik je tu pozival poslušavce: „Obrnimo to modro navodilo nase. Bodimo ustvarjalno življensko zvesti našim velikim vodnikom: Mahnič, Kreku, Korošcu Jegliču, Rožmanu, in kolikor gre za našo generacijo, Tomcu in Ehrlichu. Vprašajmo se, kaj bi oni storili v našem položaju in

v naših okoliščinah. Kaj bi oni spre-menili, kaj bi oni opustili in novega začeli v smislu tistih globokih namerov, ki so navdihovala takratno njihovo delo.“

Izvajanja vseuč. prof. dr. Komarja so na vse napravila globok vtis.

S Psmijo Kristus Kralj vseh večnih časov je bila spominska prireditve za Lamberta Ehrlicha v dvorani zaključena.

POLOŽITEV CVETJA PRED SPOMENIK SLOVENSKIM ŽRTVAM

Udeleženci proslave so se nato zbrali ob spomniku žrtve II. svetovne vojne ter komunistima. Tu je spregovoril g. Tine Duh ter povedal da so komunisti doma oskrnili tudi grob pokoj. Ehrlicha. Zato udeleženci spominske prireditve polagajo cvetje pred spomenik, ki je postavljen vsem slovenskim žrtvam, med katerimi je tudi dr. Ehrlich, ki je padel pod komunistično kroglo samo zaradi svoje vere v Boga in v slovensko narodnost.

Pred spomenik položen lovorjev venec je imel na slovenskem traku napis: „V čast in slavo nepremaganim — Slovenci, ki hočemo zmagati!“

S psalmijo „Hej Slovenci“ je bila nato spominska prireditve zaključena.

Lahko smo ponosni

„Pred menoj je knjiga, na katero smo Slovenci lahko ponosni. 440 str. velikega formata, izbranih ilustracij, višinskega čtiva, nanašajočega se na vse sodobne probleme. Pred nami je slovenska emigrantska knjiga, ki med drugimi emigrantskimi skupinami, vsaj v kolikor jih poznam, nima primere. Zlasti ne, ker ima že vsidrane korenine in se pojavlja vsako leto prav gotovo, kakor letni čas. Knjiga ima to posebnost, da jo morajo plačati tisti ki jo kupijo in berejo. In teh nas je malo, vsako leto manj. (Ne zdi se nam torej čudno, ako Svoboda Slovenija prijazno vabi rojake naj jo naroče, da si oni in njih otroci razširijo svoje svetovljansko obzorje in pogloblje svoj slovenski narodni čut. Osvajamo to prošnjo in tudi mi vabimo naše bralce in prijatelje, ki te knjige še nimajo, da jo naroče ali kupijo.“

Tako je zapisal o Zborniku Svobodne Slovenije za 1967 g. Maks Jan, urednik Družabne pravde v majske številki revije z istim imenom.

Uspeh slovenskega umetnika

The Society of Canadian Painter-Etchers and Engravers v Torontu je obvestila znanega slovenskega grafika Rika Debenjaka, da je za svojo grafiko „Les, skorja, smola“ št. 5 dobil najvišjo nagrado „G. A. Silvester Memorial Award“. To nagrado je prejel ob 50-letnici društva kanadskih slikarjev grafikov.

V zahvalo Argentini in v počastitev 50 letnice Majniške deklaracije

Delegacija organizirane slovenske demokratske skupnosti v Argentini je v nedeljo dne 28. maja ob devetih dopoldne položila v Buenos Airesu venec na spomenik osvoboditelja Argentine grala. San Martina v zahvalo Argentini, da je po nastopu komunistične diktature v Sloveniji in ostalih delih Jugoslavije omogočila na svojih tleh tisočim slovenskim protikomunističnim beguncem obnovitev rednega življenja v svobodi, v kateri so mogli nemoteno praznovati 50 letnico Majniške deklaracije.

Venec z argentinskim in slovenskim trakom je imel napis: „Al Libertador Gral. San Martín los emigrantes Eslovenos democráticos de Yugoslavia.“

Pri položitvi venca so organizirano demokratiško slovensko skupnost v Argentini zastopali:

Miloš Stare, tajnik NO za Slovenijo in podnačelnik Slov. krščanske demokracije SLS, Božo Fink, predsednik Zedinjene Slovenije, Rudolf Smersu, član NO in član načelstva SKD-SLS, univ. prof., pesnik in pisatelj dr. Tine Debeljak.

Dalje so zastopali: Zedinjeno Slovenijo, tajnik Vilko Cuderman, slovenski del Ukrajinske kat. univerze svet. Klementa, tajnik Pavel Fajdiga, Svobodno Slovenijo, gl. urednik Joško Krošelj; Slovensko kat. akad. staršinstvo, tajnik Stanko Žužek; Slovensko kat. akademsko društvo, predsednik g. Jernej Dobovšek in gđ. Mojca Willem-part; Slovensko fantovsko zvezo predsednik g. Ciril Jan; Slovensko deklisško organizacijo, predsednica gđ. Helena Pleško, tajnica gđ. Meta Hrovat ter odbornici gđ. Mojca in Meta Pirč;

Društvo slovenskih protikomunističnih borcev, predsednik g. Bogo Pregelj ter član odbora, g. Tone Skubic; Društvo slov. protikom. borcev, Tabor, predsednik g. Ivan Korošec ter člani odbora gg. Miloš Prelog in Marjan Amon; Slovensko planinsko društvo, tajnik g. Dorian Heller; Družabno pravdo predsednik g. Lojze Erjavec in odbornik g. Janez Šest; Slovensko hranilnico v Ramos Mejii, gg. Marjan Loboda in Janez Amon.

Zastopniki slovenskih domov so pa bili: Berazategui, ga. Pavla L. Korošec, gđ. Lučka Sterbenčeva in g. Vinko Pucko; Slovenska vas, predsednik g. Jože Čampa ter gg. Ivan Lužovec in Nace Glinšek; Naš dom v San Justu, Slomškov dom v Ramos Mejii, gg. Marjan Loboda, Franc Homovc in Tone Kastelic; Slovenska pristava v Moron-Castelarju, predsednik g. Franc Pernišek ter odbornika gg. Ivan Klemenčič in Rajmund Kinkelj; San Martín, predsednik g. Ivan Dimnik ter gg. Jože Zihel in Jože Skale ter Carapachay, predsednik g. Ivan Žnidar.

Zastopniki Našega doma iz San Justa niso mogli priti pravočasno, ker se jim je med vožnjo pokvaril avto.

Po položitvi venca so vsi z enominutnim molkom počastili spomin vseh borcev za argentinsko in slovensko svobodo.

O položitvi venca ob 50 letnici Majniške deklaracije na spomenik grala. San Martinu so pisali tudi veliki buenosaireski listi. Tako zlasti La Prensa in La Nación. Poleg teh dveh pa še drugi. Zlasti Clarín in La Razón. La Prensa je s poročilom o položitvi venca objavila tudi veliko sliko. Prav tako važnejše misli iz proglasa Narodnega odbora za Slovenijo ob 50 letni-

Novice iz Slovenije

Glasbena matica v Ljubljani je imela 16. maja koncert s katerim je mešana zbor proslavil dva jubileja: 75-letnico obstoja zbora in 100-letnico rojstva slovenskega skladatelja in dolgoletnega vodje Glasbene matice, Mateja Hubada. Zbor je nastopil pod vodstvom Igorja Lavriča.

V Beogradu so 16. maja odprli razstavo slovenskega slikarstva 19. stoletja.

Mariborski škof dr. Maksimilijan Držičnik je dobil odlikovanje Reda republike s srebrnim vencem.

Študentje ljubljanske univerze, ki študirajo francoščino, so v Mestnem gledališču uprizorili v režiji Alberta Kosa in ob jezikovni pomoči lektorice prof. Marguerite Vincent komedijo pisateljice Francoise Sagan „Chateau en Suede — Grad na švedskem“.

Postojnsko jamo je v letu 1966 obiskalo 560.000 ljudi. Od tega števila je bilo 372.000 inozemcev, t. j. 113.000 več kot pa v letu 1965. Rekordni obisk je bil v avgustu, ko si je jamo ogledalo 154.000 ljudi.

Na mariborskih osnovnih šolah poučuje več učiteljev z neustrezno strokovno izobrazbo. Vsled tega je tudi pouk otrok temu primeren. Nedavno so npr. na eni od osnovnih šol ugotovili, da otroci v petem razredu niti ne znajo ne dobro pisati ne brati, prav tako ne znajo osnovnih stvari iz računstva, n. pr. poštevanke. Stvar je prišla v javnost, ki zahteva, da po izteku pogodb za nastavitve učiteljev z neustrezno strokovno izobrazbo dne 1. sept. t. l. pridejo na njihova mesta pravi učitelji, ki čakajo na nastavitve, ne pa nekvalificirani protežiranci raznih kom. funkcijarjev.

V rudniku Trbovlje-Hrastnik je bilo v letu 1966 1.268 nesreč. Nekaj manj kot v letu 1965. Kljub temu se je pa izgubljenih delovnih dni povečalo za več kot 750.

V Jugoslaviji so v letu 1966 pridelali 123.000 vagonov grozdja. V primerjavi z letom 1965 se je pridelek vina v Srbiji povečal za 29% na 2.480.000 hl in v Makedoniji za 30% na 515.000 hl, v Hrvaški in Sloveniji je pa proizvodnja vina nazadovala in sicer v Hrvaški za 1% na 2.160.000 in v Sloveniji za 19% na 418.000 hl.

V gospodarskih ustanovah v Nišu imajo tak nered, da so morali v letu 1966 plačati skoro eno milijardo starih dinarjev na račun sodnih sporov v glavnem zaradi neurejenega plačevanja računov ali zaradi napak vsled nepoznavanja zakonskih predpisov.

Umrlj so. V Ljubljani: Marija Jarc, upok. Marija Lehman, Srečo Lapajne, Herman Kralj, mr. ph. Herman Klobučar, Emil Logar komercialist, Anton Podlogar, žel. v. p., Anton Primožič, gšt. restavracije „Katra“, ing. Rudolf Cerkovnik, Pavla Tavčar, upok., Barbara Gregor, roj. Gregore, Franc Jeraj, upok., Viktor Vereš, žel. urednik, Marija Zajc Jožefa Prah, roj. Korčin, Štefan Pokovec, kemigraf, Franc Kokalj, upok., Jože Primic, knjigovoz v. p., in Ciril Vrhovec, bančni direktor v. p. v Dragomerju, Jožefa Eržen, roj. Kavšek v Gorenji vasi Franc Štucin v Idriji, Ana Accetto v Mariboru, Anton Gregore v Sneberju, Ivan Škodnik v Rbni, Julijana Drnovšek v Zagorju, Mirica Selšek, roj. Gajšek, učit. v. p. v Celju, Aleksander Nerima, šolski nadzornik v. p. v Kamniku, Ivana Likar, roj. Albreht v Idriji, Cecilija Kremžar v Mariboru, Anton Peterca, upok. papirnice Vevče v Medvodah.

Dobili smo v objavo anonimni oglas glede zaposlitve uradnika. Zaradi anonimnosti ga nismo objavili in tudi v bodoče nobene anonimne stvari ne bomo. Uredništvo mora biti znano ime pisca poslanega prispevka ali pa naročnika oglasa.

nadzornik g. Albin Petelin ter gg. Ivan Korošec in dr. Stanko Kociper.

Rajni zapuška vdovo go. Marijo sinove Marijana, Petra in Janeza z ženo go. Metko in vnuka Janka. Vsem izrekamo globoko sožalje, rajnemu pa želimo večen mir in pokoj.

... † Janez Brulc. V sredo dne 24. maja zvečer, ko se je vračal s službe domov ga je na Avellanedi doletela tragična smrt. Povožil ga je kolektiv štev. 45. Bil je pri priči mrtve. Pogreb je bil naslednjega dne na pokopališču v Avellanedi. Rajni zapuška v mestu Berazategui ženo ter tri otroke, v Slovenski vasi v Lanusu pa brata Toneta. Naj počiva v miru, hudo prizadeti družini pa izrekamo sožitje ter sožalje.

Slovenski Vernih duš dan...

Pred dvaindvajsetimi leti so legali k zadnjemu počitku tisočeri naši junaki. Njihovi skupni in posamični grobovi so raztreseni širom naše domovine in še daleč preko njenih meja. Naša „njivica-božja“ je razširjena v silne dalje.

Naše nekdanje farne občestvo je došlo nove meje. Na naš Vernih duš dan ne bodo sedeli reveži pred vrati pokopališča in prosili vbojajme kot nekoč doma. Sami odprimo roke in srce in darujemo za potrebne kakor tudi za naše drage.

Nabirke bodo v nedeljo, 4. junija po vseh slovenskih središčih. Bodimo velikosrčni!

Vincencijeva konferenca

CARAPACHAY

Lepo narodno slavlje

V Slovenskem domu v Carapachayu je bila v nedeljo 21. maja celodnevna prireditev v proslavo sedme obletnice ustanovitve krajevnega skupnega slovenskega doma in 50-letnice Majniške deklaracije. Udeležili se je veliko rojakov tudi iz drugih slovenskih naselij.

Na dopoldanskem sporedu je bilo najprej tekmovalje v balinanju med ekipami iz Lanusa, San Martina in Carapachaya. Zmagali so San Martinčani. Nato bi moralo biti tekmovalje v odbojki med moštvi iz Morona in San Martina. Ker Morončani niso prišli, so prehodni pokal dobili fantje iz San Martina.

Sledilo je dviganje narodnih zastav, nato je pa imel g. u. Alojzij Stare sv. mašo.

Po kosilu se je popoldanski spored začel z narodno himno. Otroci iz šolskega tečaja Josipa Jurčiča so pod vodstvom Edija Škulja zapeli pesmič Danica in Moj očka ima končica dva. Predsednik Slovenskega doma Ivan Žnidar je pozdravil zbrane rojake, zatem pa govoril o namenu prireditve: proslavi sedme obletnice, odkar imajo Slovenci v tem delu Vel. Bs. Airesa skupni slov. dom, v katerem se razvija vse kulturno, prosvetno in društveno življenje ter dom nudi tudi prostore slov. šolskemu tečaju. Drug namen prireditve je pa počastitev 50 letnice Majniške deklaracije, tistega velikega slovenskega narodnega gibanja, ki je povedlo Slovence v svobodo.

Fantje iz krajevnega odseka SFZ (Franci Korošec, Janez Pleško, Jože Senk in Janez Škulj) so z občutjem podali zborna deklamacijo dr. Debeljakeve pesmi o slovenski zastavi.

Slavnostni govor o Majniški deklaraciji in njenem pomenu za nadaljnji politični, narodni, gospodarski in kulturni razvoj slovenskega naroda je govoril g. Miloš Stare, tajnik NO za Slovenijo. Njegova izvajanja, v katerem je prikazal zapostavljanje Slovencev pod Avstrijo in njihovo načrtno zatiranje, boj dr. Korošca, dr. Kreka in ostalih slovenskih velikih mož za pravice slovenskega naroda in za njegovo svobodo, so navzoči sprejeli z živahnim odobravanjem.

Mladenke iz Carapachaya so lepo podale deklamacijo Gregorčičeve Naše zvezde. Vodi jih predsednica krajevnega deklacijskega odseka gđ. Mimi Mramorjeva, ki je nato izrekla tudi topli pozdrav slovenske mladine Slovenskem domu v Carapachayu. Ljubek je bil tudi nastop najmlajših z balončki in zastavicami pod vodstvom ge. Pezdirčeve. Harmonikarji iz šole g. Jenka

so zaigrali več točk, skavti so pa pod vodstvom šefa skavta g. Marjana Trtnika prikazali skavtski večer.

Lepo popoldansko prireditev je zaključil pevski zbor iz San Martina, ki je pod vodstvom pevovodje g. Vinka Klementiča ubrano zapel več pesmi ter žel zanje toplo priznanje.

Sledila je prijetna družabna prireditev.

SAN JUSTO

V Našem domu je bila na argentinski državni praznik 25. maja proslava 50-letnice Majniške deklaracije. Pripravil jo je kult. referent Našega doma g. Ivan Oven. V počastitvi argentinskega narodnega praznika so vsi navzoči zapeli argentinsko narodno himno, nakar je bil spored v proslavo 50-letnice Majniške deklaracije. Vseboval je lep priložnostni prizor, ki ga je pripravil g. Oven, tri dekleta pa so v počastitev spomina tistih žena in deklet, ki so zbirale podpise za Majniško deklaracijo zapele Venček na glasi se.

Osrednja točka proslave je bilo predavanje vseuč. prof. dr. Tineta Debeljaka, ki je nazorno prikazal težko pot do slovenske svobode ter pomen Majniške deklaracije za nadaljnji vsestranski razvoj slovenskega naroda.

Vsi navzoči so nato proslavo zaključili s himno Naprej zastava slave.

SLOVENCİ PO SVETU

ZDRUŽENE AMERISKE DRŽAVE

† Štefanija Avsenek

Rajna ga. Štefanija Avsenek žena g. Ivana Avseneka je bila Ljubljanka. V Sulejevici družini se je rodila leta 1894. Njen zakon z Ivanom Avsenekom je Bog blagoslovil s štirimi otroci, tremi hčerkami ter sinom, ki je umrl pred vojno v Ljubljani. L. 1945 je z otroci odšla preko Koroške v Italijo, odkoder je vsa družina leta 1959 prišla v Cleveland v ZDA. Bolehala je dalj časa za neozdravljivo boleznijo. V četrtek dne 18. maja so se ji iztekli dnevi življenja v bolnišnici Alexis v Clevelandu. Na mrtvaškem odru je ležala v Zakrajskovem pogrebni zavodu, odkoder je bil pogreb v soboto 20. maja v cerkvi sv. Vida, kjer je imel za rajno pogrebno maso župnik te župnije msgr. Louis Baznik, ob asistenci gg. Viktorja Cimpermana in Jošta Martelanca. Iz cerkve so števili slovenski rojaki rajno spremili do njenega zadnjega zemskega počivališča na pekopališče Kalvarija. Med njimi je bil med drugim, dr. Miha Krek, predsednik NO za Slovenijo iz New Yorka so prišli dr. Joža Basaj, ing. Simon Kregar in Tone Babnik, iz Chicagoa, dr. Jože Bernik z ženo. Rajna zapuška v ZDA moza g. Ivana Avseneka, hčerke Majčice, Marijo por. Holjavec in Štefko zeta Ivana Holjevca, vnuka Tomaza in Petra, v Sloveniji pa svaka Antona in svakinjo Marijo. Vsem ob veliki izgubi drage rajnice izrekamo sožalje, njeno truplo naj mirno počiva v ameriški zemlji, duša pa uživa popolno srečo pri Bogu.

PO SPORTNEM SVETU

V svetovno prvenstvo v košarki se je pričelo prejšnjo soboto v Uruguayu. Državne reprezentance tekmujejo za kvalifikacijo v treh skupinah. V skupini A, ki igra v Mercedesu sta se že uvrstila v finalno tekmovalje ZDA in Jugoslavija. ZDA je premagala Italijo s 67:56 in Mehiko s 75:65, Jugoslavija pa Mehiko s 86:73 in Italijo s 71:62. V tej skupini se je uvrstila v finalno tekmovalje tudi Argentina, ki je premagala Japonsko s 69:63 in Perú s 73:65. V skupini C v Salto je Brazil, ki je eden resnih tekmecev za naslov premagal Paraguay s 85:41 in Poljsko. Poljska pa je premagala Pto. Rico s 76:64. Finalne tekme bodo v Montevideu kjer se bo šestem pridružila še reprezentanca Uruguaya v tekmah za naslov svetovnega prvaka. Reprezentance, ki se niso kvalificirale na finalno tekmovalje, bodo v Córdoba v Argentini igrala za mesta od 7. do 13. v posebnem turnirju.

Jugoslovanska reprezentanca, ki jo sestavljajo poleg Slovencev Iva Daneva in Bassina še Korač, Ražnjatovič, Skansi, Djurič, Cvetkovič in Kovačič, po pisanju uruguayjskih listov še ni

Vsak teden ena

GORETI HOCEM...

France Balantič

Goreti hočem sebi, novim dnevom!
Ze moja pesem v plamen se spreminja.

Na naklu smrti svp pozvanja,
že v žoltem snopju groze plapolam...

Naj bom že dolgo bakla nema,
ki potnikom samotnim v noč gori!

docela opravičila svojega slovesa. Koprav se je uvrstila v finale. Iva Daneva pa vsi listi označujejo kot enega najboljših igralcev na tekmovalju. V tekmi z Italijo je prišlo v 9 minuti drugega dela igre do dolge prekinitve zaradi netočnega zabeleževanja doseženih metov. Kočno so le ugotovili, da je bilo po dveh prostih metih Ivana Daneva stanje 53:49 za Jugoslavijo in se je po 20 minutni prekinitvi igra nadaljevala.

OBVESTILA

Sobota, 3. junija:

V Slovenski hiši ob 18.30 sestanek staršev dijakov srednješolskega tečaja. V Slovenskem domu v San Martinu tekma v balinanju.

V mali dvorani Slov. hiše ob 19. II. kulturni večer Slov. kulturne akcije. Predaval bo g. Marijan Marolt o srbski zlati srednjeveški umetnosti z bežnim pregledom okoliških umetnostnih tokov. Predavanje bodo spremljale skioptične slike deloma barvne, ki jih je izdelal g. Janko Hafner.

V Slov. domu v San Martinu ob 19 sestanek članic SDO.

Na Slovenski pristavi sestanek članic SDO in članov SFZ, posvečen spomin slovenskih spominu slovenskih žrtve komunizma in II. svet. vojne.

Nedelja, 4. junija:

V Slovenski hiši ob 16 spominska proslava za slovenske žrtve.

Torek, 6. junija

Na pravni fakulteti Kat. univerze (uncal 1247, bo ob 21 uri predaval dr. Tine Debeljak: Upor in zator pisatelj v kom. deželah (Procesi v Sovjetski zvezi in Jugoslaviji).

Sobota, 10. junija:

V Slomškovem domu ob 18 sv. maša za vse žrtve zadnje vojne, zatem spominska proslava.

Nedelja, 11. junija:

V Don Boscovem zavodu ob 10 sv. maša, nato procesija Sv. Rešnjega Telesa. V Slomškovem domu popoldne prijateljsko tekmovanje domov v odbojki.

Nedelja, 18. junija:

V Slomškovem domu predava po maši g. dr. Lojze Berce.

Društvo Zedinjena Slovenija sporoča članom in vsej javnosti, da je preselilo svoj sedež v nove prostore v drugem nadstropju Slovenske hiše. Ob tej priložnosti je nabavilo novo pisarniško opremo, ker je bila stara neustrezna.

Ker je bila zasedba novih prostorov in nabava opreme združena z izrednimi stroški, ki so bili po mnenju izvršnega odbora nujni, se naprošajo člani, da to z razumevanjem sprejmejo v vednost, saj je tako društvo poskrbelo za boljši zunanji izgled svojega sedeža, kar bo spričo njegovega predstavnškega značaja končno v korist vse skupnosti.

Zato se odbor priporoča za vsako pomoč, ki bi zmanjšalo breme, katero je morala utrpeti društvena blagajna.

Istočasno vabi svoje članstvo, naj se v čimvečjem številu udeleži skupne spominske proslave, ki bo v nedeljo, 4. junija v Slovenski hiši na Ramón Falconu. Namesto vsakoletne krajevne proslave, naj se vsi člani udeležijo svetle maše, ki se bo darovala v spomin našim dragim padlim, na prvi petek v mesecu juniju ob 19.30 uri v cerkvi Marije Kraljice. Med sveto mašo bo nabirka za Vincencijev konferenco. Z

300 RAZLIČNIH KNJIG IZ DOMOVINE TUDI ZA OTROKE IN MLADINO

Simon Rajer

Uruguay 743, 5^a P., of. 506

SLOVENCİ V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Osebnostne novice

Družinska sreča. V družini Jožefa Strleta in njegove žene Vide roj. Gorkič v Villa Bosch se je rodila hčerka ki je pri krstu dne 27. maja dobila ime Monika Klavdija. Otroka je krstil g. župnik Gregor Mali, za botra sta pa bila Elizabeta Marija Čatež in Rudolf Gorkič. Družino Bojana Krošlja in njegove žene ge. Ines roj. Bourdieu je tudi razveselila hčerka Marija Bernardka srečnima družinama naše čestitke!

† Janez Šmajd

Za rajnim Maksom Mastnakom, ki je umrl pred mesecem dni v 93 letu starosti, je prevzel starostno vodstvo med novimi slovenskimi naseljenci v Argentini

Janez Šmajd — Šmajdov oče. Pa nas je sedaj zapustil tudi on. Dne 24. maja se je zaključila njegova zemška pot. Kdor ga je videl nedavno ob blagoslovitvi Slovenske hiše, kako moško je še izročal kot najstarejši med nami, najmlajšim simbolične ključje Slovenske hiše, pač ni mislil, da je bil to Šmajdov zadnji obisk slovenskemu središču v Bs. Airesu.

Janez Šmajd se je rodil 10. avgusta 1878 v Predosljah pri Kranju. V mladih letih je bil zidar. Vojake je služil v Boki Kotorski. Po končani vojaški službi si je z go. Ivanko ustvaril srečno družinsko življenje. Poklicno službo kot stražnik je imel v Kranju.

Ob izbruhu prve svet. vojne je bil mobiliziran ter je polna štiri leta prebil na bojiščih. Po vojni je odšel v Sev. Ameriko. Zaposlen je bil v Čikagu. Po vrnitvi v domovino je postal vratar v tekstilni tovarni Jugočeška v Kranju.

Begunska leta je preživel v Lienzu in Spittalu v Avstriji. V Argentino je prišel z družino l. 1949. V begunstvu ga je zlasti hudo prizadela izguba sina Albina, odvetnika biv. poslanca za

radovljiški okraj in znanega slovenskega političnega delavca zlasti med vojno in kom. revolucijo, ko so ga komunisti po vojni ugrabili v Trstu ter odpeljali v Slovenijo, kjer je za njim izginila sleherna sled.

Rajni Janez Šmajd je ležal na mrtvaškem odru na stanovanju v San Justu odkoder je bil pogreb dne 25. maja. Kljub izredno slabemu vremenu se se ga je udeležilo zelo veliko rojakov, kar priča o ugledu, ki ga je rajni užival med rojaki vsled svojega verskega in narodnega prepričanja ter dela v katoliškem taboru zlasti v domovini. Molitve ob krsti na domu so opravili gg. dr. Alojzij Stare, Janez Kalan prelat Franc Novak, svetnik Alojzij Koshmerlj in Janko Mernik. Pogrebno mašo, je imel v kapeli Villa Constructora g. dr. Alojzij Stare s pridigo, pogrebni spreved na pokopališče je pa vodil g. župnik Janez Kalan ki se je od Šmajdovega očeta tudi poslovil pred odprtjem grobom. Slovensko krščansko demokracijo SLS, kateri je rajni pripadal od svojih mladih let ter v njej deloval, sta na pogrebu zastopala člana načelstva gg. Valentin Markež ter Rudolf Smersu.

Rajnemu Šmajdovemu očetu želimo miren počitek v argentinski zemlji, njegovi duši polno srečo ob božjem prestolu pokojnikovim hčerkam Franci, Ivanki in Ani v Argentini ter Mariji v ZDA, pa izrekamo iskreno sožalje!

† Milan Amon

Novica o njegovi nenadni smrti dne 29. maja t. l. se je hitro razvedela po slovenskih naseljih ter je vse prizadela. Zlasti tiste, ki so bili pokojnikovim sorodci proti komunističnim zločincem med drugo svetovno vojno na slovenski zemlji.

Po prihodu v Argentino si je rajni Amon s svojo družino ustvaril lep dom v Carapachayu, kjer je tudi ležal na mrtvaškem odru, kamor so ga hodili kropit prijatelji in znanci ter tolažiti hudo prizadeto družino.

Pogreb je bil v torek dne 30. maja popoldne. Pogrebno mašo je imel g. kaplan Matija Borštnar, pogrebni spreved na pokopališče v Olivos je pa vodil msgr. Anton Orehar ob asistenci g. svetnika Alojzija Košmerja in Matije Borštnarja. Pred grobom so se od rajnega poslovili g. msgr. Orehar, šolski

NEDELJA 4. JUNIJA OB 4. V SLOVENSKE HIŠI

SPOMINSKA PROSLAVA

PRIREJA IN VABI ZEDINJENA SLOVENIJA

FRANC PERNIŠEK

arhitekt

Gradbeni načrti, strokovni nasveti za gradnje in preureditve hiš, ureditev gradbenih postopkov na občinah, notranja oprema stanovanj.

Pisarna: Lavalle 1413, of. 607
T. E. 46-6547 - od 13. do 18. ure
Stanovanje: B. Villanueva 1868
Castelar - T. E. 629-9838

Alenka Augustinčič

Obstetrica mat. prof. 4402
Diplomirana babica

SE PRIPOROČA

za porodno asistenco v sanatorijih v glavnem mestu in v provinci
Vaje za porode brez bolečin in strahu na domu stranke ali v posvetovalnici

T. E. 61-7273

Odbor Slovenske hranilnice vabi vse svoje člane in prijatelje na zanimivo predavanje
Marka Kremžarja

GOSPODARSTVO V ARGENTINI ZOPET PRED PREIZKUŠNAMI

V soboto 3. junija ob 20 v prostorih Slovenske hranilnice
Bartolomé Mitre 97, Ramos Mejía

V soboto 10. junija zvečer in v nedeljo 11. junija po procesiji v Don Boscovem zavodu vsi v Slomškor dom, kjer bodo na razpolago

KOLINE

V nedeljo popoldne prijateljsko tekmovalstvo v odbojki med donovi.

Slovenski dom v San Martinu

TEKMA V BALINANJU

med moštvi slovenskih domov v soboto 3. junija ob 19
Na razpolago telečja pečenka
Ob vsakem vremenu

Dr. FRANC KNAVS

ODVETNIK

Lavalle 1290, p. 12, of. 2, Capital
T. E. 35-2271

Uradne ure od 17-20
Na telefonu tudi dopoldne (10-12)

Lujan, Francia 952
T. E. 735 ali 516

V petek in soboto od 9-13 ure

JAVNI NOTAR**Francisco Raúl Cascante**

Escribano Público

Pta. baja, of. 2

Cangallo 1642 Buenos Aires
T. E. 35-8827

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare
Redactor: José Kroselj

Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
T. E. 69-9503
Argentina

CORREO ARGENTINO Central B

FRANQUEO PAGADO

Concesión N° 5775

TARIFA REDUCIDA

Concesión N° 3824

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 910.387

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1967: za Argentino \$ 1.900.—. Pri pošiljanju po pošti doplačilo \$ 100.—. Za ZDA in Kanado: 12 dolarjev za pošiljanje z letalsko pošto, in 9 dolarjev za pošiljanje z navadno pošto.

Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, Bs. Aires. T. E. 33-7213

Strugar dobi zaposlitev pri Industrialeu Pieruzzini, Belgrano 1178, Avellaneda, T. E. 22-9037 in 22-6296.

Prijateljem, bivšim soborcem in vsem rojakom sporočamo žalostno vest, da je 29. maja 1967 v osemindeset letu starosti nenadoma odšel v večno domovino po zasluženem plačilo, naš ljubljani mož, ata, stari ata, brat in svak, gospod

Milan Amon

Naj uživa pri Bogu večni mir in srečo. Priporočamo ga v molitev in blag spomin.

Zalujoči:

Zena: Marija; sinovi: Marjan, Peter, Janez z ženo Metko in vnuk Janko ter ostalo sorodstvo.

Buenos Aires — Junkiošter — Jesenice — Devica Marija v Polju — Zahodna Nemčija

Zahvala

Ob tridki izgubi našega nepozabnega očeta, gospoda

Janeza Šmajda

se prav iskreno zahvaljujemo č. g. Janezu Kalanu, ki je našemu ljubljenuemu atu prinašal dve leti Jezusa in opravil molitve ter mu spregovoril v slovo ob grobu; č. g. dr. Alojziju Starcu, ki je prihajal vsak prvi petek in prvo soboto s Kruhom močnih, za poslednjo sv. popotnico, sv. maziljenje, papeški blagoslov in pogrebno sv. mašo z ginljivo pridigo; č. g. svetniku Alojziju Košmerlju, ki je našega ata obiskoval in krepil sedem let z duhovno tolažbo; g. Pavlu Novaku, ki je našega dobrega ata vozil tri leta vsako nedeljo in zapovedan praznik k sv. maši; g. Jožetu Vrečko, da je naš rajni ata mogel preživeti v miru svoje zadnje mesece v njegovi gostoljubni hiši; č. g. rektorju dr. Francu Gnidovcu, spiritalu dr. Filipu Žaklju; J. Kalanu, župniku Antonu Škulju in Vencelju Erjavcu za kropljenje; č. g. prelatu Francu Novaku, svetniku A. Košmerlju, dr. A. Starcu in Janku Merniku za opravljene molitve doma ob krsti pokojnega ata.

Iz srca se zahvaljujemo tudi vsem sosedom, posebno Bidovčevim in Urbanjevim, dalje Štefcičovi in Makočevi družini za vse pomoč v bolezni in ob smrti, zlasti pa g. Francu Bidovcu, ki je oskrbel vse potrebno za pogreb našega dragega ata.

Prisrčna hvala vsem, ki so ga hodili obiskovat, ki so se na kakršen koli način poslovali od njega ali ga prišli kropiti, posebej g. Dorijanu Helerju za dobrotno pozornost in vsem tistim, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti. Toplo zahvalo dolgujemo tudi vsem, ki so darovali vence in cvetje ter nam nudili denarno pomoč.

Lepo se zahvaljujemo Zedinjeni Sloveniji za takoj izplačano posmrtnino.

Vsem za vse Bog plačaj!

Hčere: Francka, Ivanka in Ana,
Buenos Aires;;
Marija — USA.

Dne 24. maja 1967. je v Ljubljani umrl naš ljubi, zgledni mož, oče in ded

Jože Musar

Ostal bo v lepem spominu vsem, ki so ga poznali.

Sv. maša za pokoj njegove duše bo v soboto dne 10. junija ob 19.30 uri v kapeli Slovenske hiše, Ramón Falcón 4158.

Zena Marija roj. Kastelic

Otroci: Jože z ženo Doro Piegari

Marija z možem Dr. Tonetom Štihom

Janez z ženo Eli

Anica z možem Marjanom Banom

Matjaž

Vnuki in vnukinja.

Janez Jalen

Trop brez zvoncev

Povest

Peter in Vencelj sta se za hip molče spogledala. Peter bi gozdarju najrajši v obraz vrgel, da se moti, če misli, da Tkalca Jerca na ljubo ne mara zalotiti. Naj zavoljo tega nič ne ovahava njegovih potov. Že še pride čas. Zakričal bi, pa se je moral potajiti in mirno odgovoriti: „Vsako po svoje prav misli. Jaz vam nisem maral biti v naslednjem, vi pa, da bi me utegnili gospod profesor kdaj potrebovati. Prav rad ustrezem. Kar tu si posteljem.“ Peter je začel razpravati pri drugem kraju seno.

„Bo bolj prav tako, Peter,“ se je kar nekako opravičil Vencelj in odšel. Na pragu Grmovega stanu je pa začuden obstal. Profesor Novak je špelci pravkar dajal zavitek čokolade in ji dopovedoval, naj jo spoštuje. Špelca se je zahvalila in se tudi brž pohvalila: „No, vidite, gospod Vencelj, da sva se dobro razumela.“

„Vidim, vidim, vidim“ je hitel prirejevati Hrubečka: bil je vesel, da se profesor Novak pri špelci dobro počuti. Opozoril je pa profesorja na lepoto večera in ga povabil na kratek sprehod. Odvedel ga je na rob planine, da sta videla tudi na jezero. Večerna zarja se je kopala v njem. Profesor je bil od prelivajočih se ognjenorožnatih barv na nebu in v vodi ves prevzet. Molče je strmel v odsev bežečih oblakov v jezeru. Kakor skrita globa so prizvanjali zvoncev s planine. V drevju je zasaestel veter. Na poseki proti Hebatu je pričela bokati srna in kar ni hotela prenehati. Mimo samotne koša-

te smreke je pripravljala sova. Riza je pogledala za njo in dvignila prvo nogo. Nebo je čimdalje bolj temnelo. Vencelj in Novak sta se obrnila in se počasi vračala proti planini. Skozi somrak je Vencelj zdaleč videl, da je Peter stopil v Tkalčev stan. Koj je zavil v drugo smer, kakor pa sta doslej hodila s profesorjem.

Na Venceljnov ukaz je bil Peter pripravil ležišče še sebi. Nejevoljen je obstal in preudarjal, ali naj se zvečer kar v seno zarije, ali naj gre po odejo, ki je že od petelinov dalje spravljval v Tkalčev stan. Sprevidel je, da se Tkalčeve Mince ne bo mogel ves čas ogibati. Čim prej se oglasi pri njej, manj čudno se bo zdelo. Obrnil se je, kakor bi se odtrgal. Čeprav je bila na senik prislonsena lestva, ni stopil na kline. Kar poskočil je na tla. Zemlja se je stresla in zabobnela pod njim. Živina v hlevu se je prestopila in glasneje zazvonila.

„Kaj bi se znašal nad dekleti, ko jih same boli,“ si je gredel dopovedoval Peter in prijazno ogovoril sestro svoje neveste: „Odejo mi boš dala, Minca.“

„Kamor si jo dejal, tam je pa vzemi.“ Minca je bila nasajena kakor doslej še nikoli ne.

„Kaj si pa tako osasta?“ je skušal miriti Peter.

„Še vprašuješ,“ je vzdignilo Tkalčevo. „Sram me je, da si v noben stan ne upam več v vas.“

„Pa kakaj?“ se je začudil Peter.

48

„Zato ker vsi mislijo da vam nisem znala poeti prav kuhati, ko ste se sedaj pri Grmovi nastanili. Je že prav. Ne bom ti pozabila.“ Minca je bila razburjena, da ji je kar sapa pohajala.

„Sen mar jaz kriv?“ je trdó spregovoril Peter.

„Lahko bi rekel kakšno besedo meni v prid.“

„Nisem je mogel.“

„Le kdo ti je usta zamašil?“ je usekala Minca.

Petru je bilo dovolj. Zrasel je in bruhnil: „Vaš ata. Dedec norčavi, ki mu nobeno svarilo ne pomaga.“

Minca ni mogla oporekati, odnehati pa tudi ni marala: „Meni nič mar. Sami se dogovorite. Jaz tako odidem jutri domov. Planinit naj pride pa Jerca. Bo vsaj lahko sama videla, kako se vse s tabo vred suče le okrog Grmove špelce.“

„Naj kar pride.“ Peter je sprevidel, da bi bil nadaljnji razgovor z Minco odveč. Vzel je odejo in burno odšel. Pred stanom se je pa skoraj zaletel v Venceljno in profesorja. Hitro je napravil vsakdanji obraz. Bil pa je trdno preverjen, da je Hrubečka slišal, kako si je mislil. „Bo tako kmalu vse prav zvedel. Tkalčevi naj pa sami sebi pripišejo, ko jih noče srečati pamet.“

Peter se je jezil na vse vprek. Najbolj nejevoljen je bil na Venceljno, ki je bil kriv, da sta si on in Jerca dala besedo, ko čas še ni bil goden za tak dogovor. Ni pa pomislil, kako je prav za prav sam prisilil gozdarja, da je napravil njegovim sumničjem konec. Zamikalo ga je, da bi se lovski službi odpovedal. Pa ga je Vencelj podražil, naj bo bolj prijazen z dekleti, posebno z Minco, ki je vendar sestra njegove

neveste. In da s furijo še nikoli noben lovec ni zalezal divjadi. Peter je sedaj dobro vedel da je Vencelj slišal njegov pogovor s Tkalčevo Minco. Trmastó je sklenil, da prej ne vrne lovskih pravic, dokler ne užene Boštjana Tkalca, očeta svoje neveste: „Kar bo pa bo.“

Trdó je stopal Peter proti stanu Grmove špelce. Vencelj je videl, da vse vre po njem, in se smehljaj njegovi togoti. Na nebu je ugašala večerna zarja.

Višji gozdar Vencelj Hrubečka je bil odšel navsezgodaj po opravikih v dolino. Kmalu za njim sta tudi profesor Novak in Peter tiho stopila v rošno jutro. Spremljal ju je Riza. V pordekih vrhovih bukev se je prelivalo sonce. Temno igličevje je otrsalo roso raz sebe. Gozd je molčal.

V redkem drevju nad Rožnovcem sta se lovca ustavila. Sedla sta v nizko grmovje in se prikrla za vejami Rizi je profesor ukazal leči poleg sebe. Ni se več ganila. Toliče ubogljivosti Peter doslej še pri nobenem psu ni videl. Lovca sta se umirila, obmolnila in čakala, da spet zaživi okrog njih v gozdu drobno življenje ptičev, katero sta bila prej s svojim prihodom zmotila.

Peter se doslej za jerebe ni kdo ve kaj brigal. Res je tu pa tam priklical kakega petelinčka, pa ne na piščalko. Je niti imel ni. Vselej sproti si je poiskal list s podolgovato rdečkasto bradavico na spodnji strani, jo odlučil in izbezal s tanko slamico črvčka iz nje, če je bil še v njej, jo prislonsil na spodnjo ustnico in zapiskal, kakor ga je navadil stric Tomaž. Ustrelil je pa v svojem življenju enega samega jereba,

čeprav je bil že tretje leto lovec. V vnmeh za večjo divjad se za življenje drobne gozdne kuretine skoraj brigal ni. Zadnje dni, odkar je spremljal gospoda profesorja, je pa sprevidel, da je dokaj zamudil. Kar skoraj vsak petelinček je drugače pel. Tudi profesor je klical na več piščalk. Na šušljo se pa kar pogovarjal s petelinčki in kokoškami. Črvčal je in ržikal, vrvikal in cvrkikal, godel, pliprikal in cejejal. Peter se mu ni mogel načuditi. Špelco je Vencelj skoraj prepričal, da nosi profesor v čevljih nasuto praprotno seme in da razume, kaj se jerebi med sabo pogovarjajo.

Profesor Novak svojega znanja ni skrival in lakomno hranil zase. Bolj vnetega učenca kakor je bil Hribarjev Peter, bi bil pa tudi težko dobil. Vesel je bil njegovega napredka. Prav danes mu je zaupal, naj on kliče, sam pa da bo nekaj jerebov ustrelil: špelci na ljubo za večerjo.

Peter je nastavljal iz kunje kosti izpiljeno piščalko na ustnico in s privzdignjenimi očmi opozoril profesorja, naj pazi „Ci, ci ciii ciiiric ciiicuu“, je zapiskal Peter, dahnil spet in spet poklical in prestal. Komaj je dobro odstavil piščalko, je zahrmel v mladem smrečju. Jereb se je odzval s svojo pesmico. Nastala je napeta tišina. Peter je slišal biti svoje lastno srce. Ni se ganil. Le z očmi je iskal, od kod bi utegnili priteči petelinček. Pa se ni nič premaknilo. Peter je spet poklical. V gošči je prhnilo. Jereb je vzlelel, privršal v najbližjo bukev in naježen sedel na suho vejo. Preden se je umiril, ga je že zbil strel iz profesorjeve puške na tla med listje.

(Bo še)